

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Πάυλος Χρηστίδης
Βουλευτής Νοτίου Τομέα Β' Αθήνας

Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς:

- Μεταφορών και Υποδομών, κ. Χρήστο Σταϊκούρα
- Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Κων/νο Τσιάρα

Θέμα: «Απόλυτη αναγκαιότητα υλοποίησης του Φράγματος Τσικαλαριού και των δικτύων αξιοποίησής του για άρδευση, στο νησί της Νάξου».

Το φλέγον ζήτημα της (μη) κατασκευής του φράγματος του Τσικαλαριού θίγει στο μέγιστο βαθμό τον πρωτογενή τομέα της Νάξου, την τοπική οικονομία και γενικότερα την καθημερινότητα των κατοίκων του νησιού, άρα και χρήζει κατεπείγουσας αντιμετώπισης, δεδομένων των περιβαλλοντικών κυρίως συνθηκών.

Το πολύπαθο έργο, που μέχρι και σήμερα έχει μείνει εργοτάξιο, είχε αρχικά ενταχθεί στις 30/7/2009, στο χρηματοδοτούμενο «Πρόγραμμα 2007-2013» του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, συνολικού προϋπολογισμού ύψους 37,5 εκατ. ευρώ (εκ των οποίων τα 25 εκ. περίπου προορίζονταν για τα δίκτυα και τα 12,5 εκ. για τη λεκάνη, ενώ σύμφωνα με τη γενική αύξηση του τιμαρίθμου αντιστοιχούν πλέον σε 47 εκατ. ευρώ τουλάχιστον). Η σχετική μελέτη προέβλεπε τη δημιουργία ενός ταμιευτήρα αποθήκευσης τριών εκατ/ρίων m³ νερού, χάρη στο οποίο η Νάξος δε θα είχε επί μακρόν πρόβλημα λειψυδρίας. Επιπλέον, και σύμφωνα με την πρόβλεψη κατασκευής των αρδευτικών δικτύων, προβλέπονταν κάλυψη 10.500 στρεμμάτων γεωργικών εκτάσεων του Λιβαδιού της Νάξου, (τα οποία αρδεύονται έως σήμερα σε μικρό βαθμό από γεωτρήσεις και πηγάδια που έχουν υφαλμυριστεί).

Ενημερωτικά, η κατασκευή του φράγματος είχε πράγματι ξεκινήσει πριν από μια δεκαετία, αλλά οι εργασίες διακόπηκαν εξαιτίας γεωλογικών και αρχαιολογικών προβλημάτων. Σύμφωνα μάλιστα με την επικαιροποίηση της μελέτης κατασκευής και το ξεπέρασμα των γραφειοκρατικών προβλημάτων, που εν τω μεταξύ προέκυψαν, το έργο αναμενόταν να ξεκινήσει τον Φεβρουάριο του 2023 και το χρονοδιάγραμμα προέβλεπε να ολοκληρωθεί στην αρχή του 2024.

Εν προκειμένω, ο Πρόεδρος της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Νάξου κάνει κατεπείγουσα έκκληση, επισημαίνοντας την ακραία επιδείνωση των προβλημάτων κυρίως του πρωτογενούς τομέα, με απότοκες συνέπειες στην οικονομία του νησιού συνολικά,

αιτούμενος μάλιστα την άμεση εκκίνηση της κατασκευής του φράγματος- που παρά τις διαβεβαιώσεις του τότε Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ότι τα έργα υλοποίησης του φράγματος θα ξεκινούσαν το Μάρτιο του 2023 καθώς και τις μετέπειτα διαβεβαιώσεις ότι αυτά θα έχουν ολοκληρωθεί έως το 2024 , τίποτε δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί.

Λαμβάνοντας εξίσου υπόψη ότι η μεγαλύτερη δεξαμενή της Νάξου έχει πια στεγνώσει, ενώ οι δύο δεξαμενές του νησιού περιέχουν συνολικά 220.000 m³ νερού- ήτοι το 1/3 του επιπέδου του περασμένου έτους- η λήψη πρωτοβουλιών για την επιτάχυνση των διαδικασιών εκκίνησης της κατασκευής του φράγματος κρίνεται απολύτως αναγκαία.

Ενδεικτικά, οφείλουμε να αναφέρουμε ότι το 60% του πληθυσμού του νησιού των 21.000 κατοίκων, που δραστηριοποιείται στον πρωτογενή τομέα έρχεται αντιμέτωπο με τα μπιστάνια τους που έχουν ξεραθεί, τη μείωση παραγωγής των τυροκομικών ΠΟΠ προϊόντων- όπως η γραβιέρα- κατά 1.050 τόνους, τις ασθένειες και την αδυναμία των κοπαδιών τους, εξαιτίας του ότι πίνουν υφάλμυρο νερό, ενώ επισημαίνεται ότι ήδη 4 μονάδες εκτροφής αγελάδων οδηγήθηκαν στα σφαγεία το προηγούμενο διάστημα- άρα 20 τόνοι αγελαδινού και 9 τόνοι αιγοπρόβειου γάλακτος χάθηκαν- ενόσω παρατηρείται ταυτόχρονα και η δραματική μείωση των αγελαδοτρόφων και των υπόλοιπων κτηνοτρόφων.

Επισημαίνεται ειδικότερα, ότι η έλλειψη νερού αλλά και υποδομών, όχι μόνο πλήττει την πρωτογενή παραγωγή και την κτηνοτροφία στο σύνολό τους, αλλά καταστρέφει καθ' ολοκληρίαν την παραγωγή της Πατάτας Νάξου (προϊόν Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης), για την καλλιέργεια της οποίας απαιτούνται συγκεκριμένες συνθήκες. Διευκρινίζεται μάλιστα, ότι η φετινή συγκομιδή ανερχόταν σε 1.800 τόνους πατάτας- ενώ το 2022 ήταν έξι χιλ. τόνοι και το 2023 τέσσερις χιλ. τόνοι- εξαιτίας της μισοκαρπίας (δηλαδή οι κόνδυλοι της πατάτας ήταν μικρότεροι, δεδομένου ότι το φυτό δεν λάμβανε όσο νερό χρειαζόταν), πραγματικότητα που θα επιφέρει την ακαρπία, εξαιτίας της μη δυνατότητας επαναφύτευσής της.

Επιπλέον και σχετικά με τον διαρκώς αυξανόμενο τουρισμό- εξίσου βασικός κερδοφόρος παράγοντας για το νησί- αυτός εξυπηρετείται από τρία/τέσσερα συστήματα αφαλατώσεων, δηλ. και πάλι μέσω πρόχειρων και πρόσκαιρων λύσεων.

Δεδομένου ότι την Άνοιξη του 2022 η Κυβέρνηση διαβεβαίωσε ότι το έργο θα ήταν έτοιμο το 2023, εν συνεχεία δε δήλωσε ότι θα ολοκληρωθεί το 2024, ενώ εν τέλει τον Ιούλιο 2024 ο Υπουργός Μεταφορών και Υποδομών, στον οποίο πέρασε πλέον η αρμοδιότητα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, ανακοίνωσε ότι οι μελέτες θα ολοκληρωθούν σε δύο χρόνια.

Δεδομένου ότι όσο καθυστερεί η κατασκευή του φράγματος Τσικαλαριού, το νησί της Νάξου κινδυνεύει σοβαρά σύμφωνα με τα προαναφερθέντα όχι μόνο να διψάσει, αλλά και να πεινάσει με την κατάρρευση του πρωτογενούς τομέα και της τοπικής οικονομίας της,

Δεδομένου ότι όλα καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι εάν είχε υλοποιηθεί το, στάσιμο εδώ και 15 χρόνια, φράγμα του Τσικαλαριού και είχε προστεθεί τριτοβάθμια επεξεργασία στο ΒΙΟΚΑ του Δήμου Νάξου, δεν θα υπήρχαν αυτά τα ολέθρια αποτελέσματα για τον πρωτογενή τομέα, την κτηνοτροφία, την τοπική οικονομία του νησιού της Νάξου,

Δεδομένου ότι η ιδιαίτερα δυσμενής υδρολογική συγκυρία και οι υψηλές θερμοκρασίες των τελευταίων μηνών, συνδυαστικά με την ανομβρία του προηγούμενου διαστήματος, επιτείνουν το πρόβλημα φέροντας πολλαπλές δραματικές συνέπειες και προβλήματα, τα οποία θα μπορούσαν σαφέστατα και αποτελεσματικά να έχουν ξεπεραστεί, εάν σημαντικά έργα υποδομών είχαν υλοποιηθεί εδώ και χρόνια,

Ερωτώνται οι κ. Υπουργοί:

1. Υπάρχει προγραμματισμός και συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση του Φράγματος Τσιακαλαριού και των δικτύων του;
2. Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε, ώστε να επιταχυνθούν οι διαδικασίες επανεκκίνησης του έργου κατασκευής του Φράγματος Τσιακαλαριού;
3. Με ποιους τρόπους προτίθεστε να αντιμετωπίσετε την ολοένα και αυξανόμενη ανάγκη νερού, αποσκοπώντας στην αύξηση των υδατοαποθεμάτων, ιδιαίτερα στις τουριστικές περιοχές των νησιών μας, που αντιμετωπίζουν χρόνιο πρόβλημα λειψυδρίας;
4. Υπάρχει προβλεπόμενος σχεδιασμός επί της διαχείρισης των υδάτινων πόρων, που να οδηγεί σε βιώσιμες καταστάσεις για το περιβάλλον, τον πρωτογενή τομέα, την εύρυθμη λειτουργία των τοπικών κοινωνιών και την οικονομία των περιοχών αυτών;
5. Σκοπεύετε να επιδοτήσετε ειδικά τη μισοκαρπία και την ακαρπία της Πατάτας Νάξου, που παρά του ότι αποτελεί ΠΓΕ-άρα και πρέπει να καλλιεργείται υπό ορισμένες συνθήκες, θα καλλιεργηθεί εν τέλει υπό αρνητικά διαφορετικές, εξαιτίας της λειψυδρίας;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Παύλος Χρηστίδης